

GLIMWORMEN.

In Augustus 1906 troffen wij in den moestuin van het stationskoffiehuis alhier glimwormen in groote menigte aan. Overal zag men 's avonds de geheimzinnige lichtjes zich over de akkers en tusschen het gras door bewegen en een paar der kevertjes, in een glazen buisje meegebracht, bleven in het donker geplaats ook nog een vrij krachtig licht uitstralen, sterker b.v. dan van de z.g. elektrische duizendpoot, welke we ook ieder jaar wel een keer aantreffen.

Vliegende mannetjes hebben we niet waargenomen.

Grijpskerk.

Gebres. J. FEITSMA.

Naar aanleiding van uw rondvraag in de D. L. N. over glimwormen, kan ik u mededeelen, dat een tiental jaren geleden ik eenige exemplaren ving te Wamel bij Tiel. Welke soort het precies was, weet ik niet. In Zaandam ving ik verleden jaar een ♂ van *Phosphaenus hemipterus* Fourier.

Haarlem.

G. WILLEMSE.

Naar aanleiding van uw vraag in de D. L. N. over het voorkomen van glimwormpjes kan ik mededeelen, dat ze in de bosschen om Hengelo (O.) tamelijk veel voorkomen. Misschien interesseert het u ook, te weten dat ik ze dit jaar; midden April reeds weer heb waargenomen.

Hengelo.

H. WITTEVEEN Cz.

Hoewel niet rechtstreeks een antwoord op uw vraag in *De Levende Natuur* omtrent „glimwormen” (immers u vroeg buiten Gelderland) interesseert 't u misschien toch, als ik u vertel, dat ik den vorigen zomer logeerde in pension „Sunny home” te Ede, in de nabijzijnde bosschen massa's glimwormen heb waargenomen.

Blaricum.

JOHAN TOOT.

In antwoord op uw vraag over glimwormen in No. 1 van *De Levende Natuur*, kan ik u mededeelen, dat ik voor eenige jaren in de vakantie meermalen glimwormen heb gevonden in de laantjes van het Asser bosch. Doch steeds op den grond, nooit vliegende.

Stadskanaal.

E. SMIT.

Op den Lekdijk en in de buurt daarvan, doch niet te ver er af, vooral bij vochtig weer, heb ik verleden jaar 's avonds zeer vaak lichtende puntjes gezien tusschen het gras en ook wel op den grintweg. Daar ze er veel voorkwamen heb ik ze aan glimwormen toegeschreven. Vaak heb ik een lucifer aangestoken, doch ik vond dan niets. Ik heb er op getrapt, om ze dan toch weer te zien verschijnen, alleen als ik er met veel kracht op trapte, verdween het lichtende punt. Als dit glimwormen waren, zijn er hier heel wat. Ik zal er den heer B., die zich met de insectenwereld nog al bezig houdt, eens op wijzen en u dan wel bericht zenden.

Culemborg.

G. KEEMINK.

Omtrent uw vraag naar glimwormen bericht ik u, ze nooit alhier te hebben waargenomen, ook nooit gehoord te hebben, dat ze hier moesten voorkomen. In de Betuwe (op rivierklei dus) heb ik wel lichtgevende dieren gezien en gevangen! (*Chilopoden*) en wel *Geophilus electricus* L., die als overgang tot de insecten beschouwd kunnen worden. Misschien wil de redactie *Geophilus* ook wel in de enquête opnemen.

Breda.

B. E. BOUWMAN.

Mijn kennismaking met de glimwormen was de volgende: Ik zou van een mijner kennissen een broedende kip krijgen. Deze kwam onverwachts — 't was in April — 's avonds om een uur of 7. Ik had niets gereed. Vlug maakte ik in een hoekje van mijn tuin een rond gat, maakte er een nest in, plaatste er het bodemloze broedhokje over en klaar was alles om kip en eieren te ontvangen. Daar zie ik tusschen 't gras en 't uitgeworpen zand lichtende plekje, een stuk of 6. Zoo'n eerste waarneming treft ons, en mijn vrouw en ik hebben er lang naar gekeken. Een paar er van — 't waren wijfjes — heb ik in een fleschje met aarde meegenomen naar school. Doch gelukkig ben ik er daar niet mee geweest, daar ze spoedig stierven. — Later heb ik ze nooit weer kunnen ontdekken. De grond van mijn tuintje was voor eenige jaren opgebrachte aarde, afkomstig uit de gracht. Dus zeer arm aan teelaarde.

Zwolle.

B. G. RUTTINK.

In de groote vakantie ben ik gewoonlijk te Amersfoort. Ongeveer een kwartier ten zuiden der stad (Arnhemse Weg opgaan) bevindt zich een heuvel, algemeen bekend als »Het Stort«. Daar heb ik de afgelopen jaren (vooral in 1908, maar ook nog in 1909) 's zomers avonds groote hoeveelheden glimwormen gevangen. Wij namen ze bij tientallen mee naar huis, om

ze daar in den tuin los te laten. De volgende avonden gingen ze dan tegen zonsondergang weer «aan», doch elken avond minder. Naar mijn ervaring is een warme *vochtige* avond de beste tijd, om de diertjes te vangen; vooral als 't dauwt na een warmen dag ziet men er vele.

In 1909 zag ik er veel minder dan in 1908, maar vermoedelijk is 't weer daar de schuld van geweest. Van eenig uitroeien kan geen sprake zijn. Ook elders bij Amersfoort zag ik dikwijls glimwormen, o.a. op den Amerfoortschen berg, doch nooit zoo talrijk.

Doetinchem.

N. G. KAM.
(Vervolg in afl. 5).

De Lepelaars nestelen weer op Texel. — Toen Dr. J. J. Tesch en ondergeteekende Zondag 5 Juni met verlof van den heer Van Dissel een excursie maakten op het onder bescherming van het Staatsboschbeheer staande terrein, vonden wij aan de middelste Mui een troep van 40 à 50 lepelaars. Bij onderzoek ontdekten wij temidden van een kokmeeuwenkolonie een viertal nesten, waarvan 1 met 2 en 2 met 1 ei en één leeg. Meer nesten waren er waarschijnlijk niet: we hebben den omtrek goed afgezocht. De overige lepelaars hadden dus nog geen nest, maar schenen met belangstelling de proefneming gade te slaan, daar ook zij, zoolang wij er waren, telkens kwamen kijken.

Nieuwediep.

J. K. DELSMAN.

De Oranjetip en zijn voederplanten. — Onlangs vlogen weer een menigte Oranjetip-wijfjes door mijn tuin. Een er van werd zeer aangetrokken door een partijtje enkelbloemig Haarlemsch klokkenspel (*Saxifraga granulata*), dat met zijn witte bloemen hoog boven 't gras uitstak, even hoog als de Lookraket planten. Ze dwarrelde er wat om heen, maar merkten toch, dat ze de verkeerde voor had en droop toen af naar de *Sisymbriums*. Wel een aardig bewijs er voor, dat 't vlindertje zijn planten ziet en op een afstand door de kleur wordt aangelokt. 's Middags was ik in 't duin en ook daar wemelde het van Oranjetipjes. »Wat doen die nu hier«, dacht ik, »hier staat geen Lookraket en ook geen Pinksterbloemen«.

Het raadsel was dra opgelost, want een vlindertje fladderde naar een bloeiende plant van Ruige scheefkelk (*Arabis hirsuta*), greep een bloemtros, drukte 't omgebogen achterlijf even tegen een van de bloemstelen en toen ik later met de loupe dat plekje bekeek, zat er een mooi lichtgroen punt-granaatvormig eitje. Aan andere scheefkelkplantjes vond ik gele, oranje en violette eitjes, want ze verkleuren heel mooi, naarmate het oogeblik nadert, dat het rupsje zal uitkomen.

JAC. P. TH.

Onder de vele mooie bladzijden van ons tijdschrift vind ik niet de minst belangrijke de laatste met haar korte mededeelingen en statistiekjes. En nu er in de laatste 15 jaren een staf van honderden natuurliefhebbers en natuurwaarnemers gekweekt is, kan die verspreidingsafdeeling steeds meer beteekenis krijgen.

Dat dacht ik, toen ik in No. 2 de berichten over glimwormen las en uit vroegere jaar-gangen herinnerde ik me, onder meer, de mooie resultaten van de adder-statistiek en de enquêtes over de alpensalamander, de heikikker en last not least het plantenonderzoek, dat door Heukels verwerkt is.

Ik wou, dat ieder liefhebber zijn waarnemingen kort opschreef, belangrijk of niet, je weet nooit, hoe ze nog eens te pas kunnen komen, en de L. N. is de geschikte spaarpot voor zulk schijnbaar waardeloos kleingeld.

Ik zeg dit nog eens, omdat ik wel begrijpen kan, dat de Redactie zelf niet altijd weer van voren af aan het nut van haar instellingen bepleiten wil.

Breda.

B. E. BOUWMAN.

Zomerklokje. — Ik ben zoo gelukkig geweest om het Zomerklokje (*Leucojum aestivum*) te vinden en wel op 17 Mei 1910. Het groeide aan de linker Maasoever tegenover de haven van Schiedam. Er staan verscheidene exemplaren op een zeer moerassig weiland met hout begroeid.

Rotterdam.

M. A. SORTER.

Jodoformlucht door planten. — Kan wellicht een van de lezers der *Levende Natuur* een verklaring geven van het volgende:

Er zijn hier op Kersbergen eenige plaatsen, waar men een zeer sterke jodoformlucht waarneemt. Zaterdag was die reuk bijzonder sterk en door verscheidene personen waargenomen. Naar men mij mededeelde, is dit verschijnsel de eigenaresse van het buiten reeds gedurende een 25 tal jaren opgevallen.

Ik heb alles afgezocht, maar de oorsprong niet kunnen vinden. Het eenige wat mij opgevallen is, is dat in de nabijheid rhododendrons staan.

Willen de lezers eens opletten, of zij ook die reuk waarnemen hier of daar? en meehelpen om een verklaring te vinden?

L. H. VAN BERK.